

Asia: Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle julkisen hallinnon automaattista päätöksentekoa koskevaksi lainsäädännöksi**Viite: HE 145/2022 vp / Kirjallisen lausunnon pyyntö 20.10.2022**

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja toteaa seuraavaa.

Kokonaisuutena esitys on huolellisesti laadittu ja tervetullut. Sääntelyn mahdollistava luonne on olennainen tekijä onnistumiselle – viranomaisilla itsellään on paras tietämys niistä tyyppitapauksista, jotka soveltuvat automaattisesti ratkaistavaksi. Siirtymäajat ovat tarkoituksenmukaiset. Käyttöönottopäätöksen esittelijän roolia on ansiokkaasti täsmennetty.

Palveluautomaation käytön osalta esityksessä on todettu, että sääntely ei koske sellaista neuvontaa, jonka antaminen ei perustu laissa säädettyyn tehtävään tai velvollisuuteen. Tämä jättää valitettavasti vielä epäselväksi, missä tilanteissa yliopiston tarjoama chatbot voisi jäädä (yliopistolain 2 §:ssä mainitut tehtävät huomioiden) sääntelyn ulkopuolelle. Unifi toteaaakin, että esitystä on tarkennettava tältä osin.

Palveluautomaation kustannuksiin liittyen esitykseen on otettu mukaan (s. 58) korkeakoulujen arvio palvelujen palvelukohtaisesta 10 000–20 000 euron muutuskustannuksesta. Uusien palvelujen osalta on todettu, että “[u]usien käyttöönotettavien palveluautomaattioratkaisujen osalta vaatimusten aiheuttamat kustannukset voidaan kuitenkin huomioida palvelujen kehittämistyöhön varatuissa resursseissa.” Ei ole ollenkaan sanottua, että tällaisia kehittämisresursseja on aina varattavissa. Tarkkarajaiset vaatimukset nostavat palveluautomaation käyttöönoton kynnystä, kuten esityksessä myös todetaan (s. 44 ja 50). Sekä kustannusten hallinnan että uusien ratkaisujen kehittämisen ja kokeilun mahdollistamiseksi olisi olennaista saada täsmällisempi määrittely siihen, milloin korkeakoulun chatbot voi olla sääntelyn ulkopuolella.

Suomen yliopistojen rehtorineuvosto Unifi ry, Finlands universitetsrektorers råd Unifi rf

Jukka Kola
puheenjohtaja

Tanja Risikko
toiminnanjohtaja